

Resource: Maelezo ya Masomo - Machapisho ya Vitabu (Tyndale)

Aquifer Open Study Notes (Book Intros)

This work is an adaptation of Tyndale Open Study Notes © 2023 Tyndale House Publishers, licensed under the CC BY-SA 4.0 license. The adaptation, Aquifer Open Study Notes, was created by Mission Mutual and is also licensed under CC BY-SA 4.0.

This resource has been adapted into multiple languages, including English, Tok Pisin, Arabic (عربي), French (Français), Hindi (हिंदी), Indonesian (Bahasa Indonesia), Portuguese (Português), Russian (Русский), Spanish (Español), Swahili (Kiswahili), and Simplified Chinese (简体中文).

Maelezo ya Masomo - Machapisho ya Vitabu (Tyndale)

EST

Esta

Hadithi ya Esta ya kutoka umasikini hadi utajiri, inasimulia hadithi ya mwanamke mwenye hekima, ujasiri, na utayari, ambaye aliathiri maisha ya maelfu. Akiwa na jamii ya waombaji wanaomuunga mkono na Mungu akifanya kazi kwa njia ya kimuujiza nyuma ya pazia, Esta alikubali jukumu lake na kuweka maisha yake hatarini ili kuwaokoa wengine.

Mpangilio

Kitabu cha Esta kimewekwa katika kipindi cha utawala wa Mfalme Ahasuero wa Uajemi (486–465 Kabla ya Kristo (KK). Katika kizazi kilichopita (538 KK), takriban watu 50,000 walikuwa wamerudi Yudea kutoka Babuloni ([Ezra 1:1–5; 2:64–67](#)). Hata hivyo, familia nyingi za Kiyahudi, ikiwa ni pamoja na familia ya Esta, zilikuwa zimebaki nyuma.

Wakati wa utawala wa Ahasuero, ufalme wa Uajemi ulikuwa karibu na kilele chake. Ahasuero na jeshi lake walikuwa wamefanikiwa katika mambo mengi, ikiwa ni pamoja na ushindi muhimu dhidi ya Misri. Utajiri kutoka kwa kodi ulitiririka katika mji mkuu wa Uajemi, Shushani, na Ahasuero alisimamia ujenzi wa jumba jipya la kifahari huko Persepolis. Hata hivyo, Ahasuero alikuwa mfalme katili. Esta aliingia katika mahakama ya Ahasuero na alichaguliwa kuwa malkia wake. Alikabiliwa na changamoto ya kumtumikia Mungu na watu wake wakati wa mgogoro huku akiwa mke mwaminifu wa mfalme mpagani.

Muhtasari

Wakati Mfalme Ahasuero alipofanya karamu ya kifahari kwa viongozi wakuu wa Uajemi, Malkia Vashti alikataa kuonyesha uzuri wake, hivyo Ahasuero akamwondoa na akaanza kutafuta malkia mpya ([1:1–2:4](#)). Binamu wa Mordekai, Esta, Myahudi, alichaguliwa ([2:5–18](#)).

Baada ya Mordekai kuwa afisa wa ikulu, aligundua njama dhidi ya mfalme na kuiripoti kupitia Esta.

Katika tukio lililofuata, Mordekai alikataa kumsujudia Hamani, afisa wa Ahasuero, jambo ambalo lilisababisha Hamani kupanga njama ya kulipiza kisasi kwa kuwaua Wayahudi wote katika ufalme ([2:19–3:15](#)). Wakati jamii ya Kiyahudi ilipokuwa ikisali ([4:16](#)), Esta alihatarisha maisha yake kwa kumkaribia mfalme bila kualikwa na kumwomba mfalme na Hamani waje kwenye karamu ([sura 4](#)). Wakati huo huo, Hamani alikuwa amejenga mti ili amtundike Mordekai ([5:14](#)).

Baada ya kugundua kwamba Mordekai hakuwahi kupewa tuzo kwa kufichua njama ya mauaji, mfalme aliamuru Hamani aongoze maandamano ya kumheshimu Mordekai, jambo lililomdhalilisha Hamani ([sura ya 6](#)). Kisha, kwenye karamu, Esta alifichua kwamba njama ya Hamani ilikuwa shambulio la kibinafsi dhidi ya watu wake. Hamani alidungwa kwenye mti wake mwenyewe na kuuawa kwenye mti wa kunyonga ([sura ya 7](#)).

Mfalme Ahasuero aliwaruhusu watu wa Kiyahudi kujilinda dhidi ya maadui zao ([8:1–14](#)). Wayahudi walifurahia, Mordekai alipandishwa cheo, na wana wa Hamani waliuawa ([9:1–17](#)). Watu wa Kiyahudi walijitetea kwa mafanikio na kusherehekea ukombozi wa ajabu wa Mungu katika Sikukuu ya kwanza ya Purimu.

Uandishi na Tarehe

Maandishi ya Esta hayaelezi ni nani aliyeandika kitabu hicho au ni lini kiliandikwa. Baadhi ya mababa wa kanisa wa mapema walidhani kwamba Ezra ndiye aliyeandika Esta, lakini Klementi wa Aleksandria alipendekeza Mordekai. Kwa kuwa kuna maneno mengi ya Kiajemi katika kitabu hicho na hakuna ushawishi wa Kigiriki, inawezekana kitabu hicho kiliandikwa kati ya 460 Kabla ya Kristo (KK) (baada ya kumalizika kwa utawala wa Ahasuero) na 331 KK (yaani, kabla ya Aleksandra Mkuu kuteka Uajemi).

Aina: Historia au Simulizi?

Kitabu cha Esta ni simulizi la kibiografia linalofanana na simulizi la Yosefu ([Mwa 37–48](#)) na kitabu cha Ruthu. Wengine wanahoji kuhusu

uhalisisia wa simulizi hili kwa sababu ya kutowezekana kwamba (a) mfalme wa Uajemi angeweza kutoa amri ya mauaji makubwa ya Wayahudi, (b) Wayahudi wangeweza kuua maadui elfu sabini na tano kwa siku moja, (c) mtu asiye Mpersia kama Esta angeweza kuwa malkia, na (d) idadi kubwa ya matukio yasiyowezekana yangetokea.

Kupitia upande mwingine, usahihi wa kihistoria wa kitabu hiki unathibitishwa kwa sababu (a) kitabu kinatumia majina, vyeo, na desturi halisi za Kiajemi; (b) kwingineko Mungu anafanya kazi nyuma ya pazia kwa kutumia matukio yasiyowezekana kwa utukufu wake (mfano, [Mwa 37-48](#); [Ruthu 1-4](#)); (c) Esta alificha utambulisho wake kama Myahudi hadi muda mrefu baada ya kuwa malkia; na (d) wafalme hawapingi kawaida mauaji ya maadui zao, hasa kwa mapendekezo ya maafisa wao wa juu.

Nyongeza za Kitabu cha Esta

Maandishi ya Kiebrania ya Esta yanaelezwa na utamaduni thabiti na wa mara kwa mara wa maandiko ya Kiebrania. Hata hivyo, Targums na Midrash (ufafanuzi na maoni juu ya Agano la Kale la Kiebrania), Agano la Kale la Kigiriki, Vulgate ya Kilatini, na Josephus (mwanahistoria Myahudi wa Kirumi wa karne ya kwanza) wanajumuisha hadithi za ziada ambazo hazipo katika maandiko ya Kiebrania lakini ziliandikwa baadaye. Nyongeza hizo zinamtaja Mungu mara nyingi, ilhali maandiko ya Kiebrania hayafanyi hivyo. Hakuna kati ya nyongeza hizo zinazobeba taarifa za asili zenye mamlaka; baadhi zinakariri tu taarifa kutoka toleo la Kiebrania la Esta, wakati nyingine zinapingana na taarifa hizo. Nyongeza nyingine zinatokana na mawazo ya maandishi wa baadaye. Badala ya kuingiza nyongeza hizi mahali zinapofaa kwa mpangilio wa wakati na kuzifanya zionekane kama sehemu halisi ya hadithi, Jerome, ambaye alitafsiri na kuhariri Vulgate ya Kilatini, alikusanya pamoja mwishoni mwa Agano la Kale katika vitabu vya deuterokanoni, ambavyo vimejumuishwa katika tafsiri za Kikatoliki ya Kirumi na Orthodox.

Maana na Ujumbe

Ingawa kitabu cha Esta hakimtaji Mungu, lengo lake kuu ni kuonyesha kwamba Mungu anafanya kazi kwa njia ya kipekee ili kuwatunza watu wake. Mungu alitumia kiburi cha ulevi cha Ahasuero kumwinua Esta kwenye nafasi ya ushawishi (sura [1-2](#)). Mipango mibaya ya Hamani ya kuwaua Wayahudi ilimrudia mwenyewe kupitia mfululizo

wa hali za kipekee na za kejeli, na siku ya kunyongwa ikawa siku ya furaha kwa watu wa Mungu. Kitabu cha Esta kinatukumbusha kwamba Mungu anaongoza watu na matukio kwa njia ya kipekee ili kutimiza makusudi yake.